

[Αρχική Σελίδα](#) > ... > [Οικογενειακά Και Κληρονομικά Θέματα](#) > [Διαζύγιο Και Δικαστικός Χωρισμός](#) > [Italy](#)

Διαζύγιο και δικαστικός χωρισμός

Περιεχόμενο που
παρέχεται από

European Judicial Network
(in civil and commercial
matters)

 Ιταλία

1 Ποιες είναι οι προϋποθέσεις έκδοσης διαζυγίου;

Η νομοθεσία προβλέπει τις νομικές προϋποθέσεις για την έκδοση διαζυγίου (βλέπε ενότητα 2). Το δικαστήριο πρέπει να εξακριβώσει εάν πληρούνται οι προϋποθέσεις του νόμου για την έκδοση απόφασης διαζυγίου.

Η εξέταση αυτή είναι απαραίτητη ακόμα και στην περίπτωση κοινής αίτησης διαζυγίου. Πράγματι, η συναίνεση των συζύγων δεν αποτελεί από μόνη της έγκυρο λόγο διαζυγίου και, κατά συνέπεια, δεν προβλέπεται συναινετικό διαζύγιο στην Ιταλία: το δικαστήριο οφείλει σε κάθε περίπτωση να εξετάζει τα πραγματικά περιστατικά στα οποία βασίζεται η αγωγή διαζυγίου, για να είναι αποδεκτή.

Το διαζύγιο έχει ως αποτέλεσμα τη λύση του γάμου που είχε συναφθεί βάσει του Αστικού Κώδικα ή την παύση των αστικών συνεπειών της έγγαμης σχέσης που παράγονται μετά από θρησκευτική τελετή και εγγραφή στο Ληξιαρχείο. Στη διαδικασία προβλέπεται η συμμετοχή του εισαγγελέα.

Πηγές: νόμος αριθ. 898 της 1ης Δεκεμβρίου 1970, όπως τροποποιήθηκε από τον νόμο αριθ. 436 της 1ης Αυγούστου 1978, από τον νόμο αριθ. 74 της 6ης Μαρτίου 1987 και τον νόμο αριθ. 55 της 6ης Μαΐου 2015.

2 Ποιοι είναι οι λόγοι διαζυγίου;

Καθένας από τους συζύγους μπορεί να ζητήσει διαζύγιο για οποιονδήποτε από τους ακόλουθους λόγους:

1) όταν ο άλλος σύζυγος, μετά την τέλεση του γάμου, καταδικάστηκε με τελεσίδικη απόφαση για ιδιαίτερης σοβαρότητας έγκλημα, που διαπράχθηκε είτε πριν είτε μετά τον γάμο, ιδίως:

- σε ποινή ισόβιας κάθειρξης ή φυλάκισης άνω των 15 ετών, ακόμη και στην περίπτωση πολλαπλής καταδίκης για αδικήματα εκ προθέσεως, αποκλεισμένων των πολιτικών αδικημάτων, καθώς και εκείνων που διαπράχθηκαν για «σοβαρούς ηθικούς και κοινωνικούς λόγους» (motivi di particolare valore morale e sociale)

- σε στερητική της ελευθερίας ποινή για αιμομιξία (άρθρο 564 του ποινικού κώδικα) ή για σεξουαλικά αδικήματα βάσει των άρθρων 609-α (σεξουαλική κακοποίηση), 609-γ, 609-δ ή 609-ζ (τα οποία εισήχθησαν βάσει του νόμου αριθ. 66 της 15ης Φεβρουαρίου 1996).

- σε στερητική της ελευθερίας ποινή για φόνο εκ προθέσεως τέκνου ή για απόπειρα δολοφονίας του συζύγου ή τέκνου του

- σε στερητική της ελευθερίας ποινή, με δύο ή περισσότερες καταδικαστικές αποφάσεις, για αδικήματα που οδήγησαν σε βαρύτερες σωματικές βλάβες, παραβίαση των υποχρεώσεων οικογενειακής συνδρομής, κακοποίηση μελών της οικογένειας ή ανηλίκων, καταχρηστική συμπεριφορά σε βάρος ανικανών, σε βάρος της συζύγου ή ενός παιδιού, εκτός εάν ο αιτών το διαζύγιο καταδικάστηκε για συνέργεια ή εάν διαπιστώθηκε ότι οι σύζυγοι συμβιώνουν εκ νέου

2) στις περιπτώσεις στις οποίες:

- ο άλλος σύζυγος αθώωθηκε για τις κατηγορίες της αιμομιξίας και της σεξουαλικής βίας που προβλέπονται στο σημείο 1 στοιχεία β) και γ), εάν ο δικαστής πιστοποιήσει την ανικανότητα του εναγομένου να διατηρήσει ή να αποκαταστήσει την οικογενειακή συμβίωση

- υπήρξε δικαστικός χωρισμός, είτε συναινετικός είτε κατόπιν αίτησης ενός εκ των συζύγων, για συνεχές διάστημα:

1. τουλάχιστον 12 μηνών από την εμφάνιση του ζεύγους στο δικαστήριο σε διαδικασία δικαστικού χωρισμού·
2. 6 μηνών στην περίπτωση συναινετικού χωρισμού, μεταξύ άλλων και αν η κατ' αντιμωλία διαδικασία μετατράπηκε σε συναινετική διαδικασία·
3. ή 6 μηνών από την ημερομηνία που αναγράφεται στη συμφωνία χωρισμού που επιτεύχθηκε κατόπιν διαπραγματεύσεων παρουσία δικηγόρου ή από την ημερομηνία της πράξης που περιέχει τη σύμβαση δικαστικού χωρισμού η οποία συνάφθηκε ενώπιον ληξίαρχου·

- η ποινική διαδικασία που κινήθηκε για οποιοδήποτε από τα αδικήματα που προβλέπονται στο σημείο 1 στοιχεία β) και γ), κατέληξε σε απαλλακτικό βούλευμα λόγω παραγραφής, αλλά το αρμόδιο για την εκδίκαση του διαζυγίου δικαστήριο πιστοποιεί ότι υπάρχει αξιόποινο για τα αδικήματα αυτά

- η ποινική διαδικασία για το αδίκημα της αιμομιξίας περατώθηκε με απαλλακτικό βούλευμα λόγω μη πρόκλησης «δημοσίου σκανδάλου»

- ο άλλος σύζυγος, αλλοδαπής ιθαγένειας, πέτυχε στο εξωτερικό την ακύρωση ή τη λύση του γάμου ή συνήψε στο εξωτερικό νέο γάμο·

- ο γάμος ήταν λευκός

- ένας από τους συζύγους πέτυχε την έκδοση τελεσίδικης απόφασης σχετικά με την αλλαγή φύλου στην περίπτωση αυτή, η αγωγή διαζυγίου μπορεί να υποβληθεί είτε από τον σύζυγο που άλλαξε φύλο είτε από τον άλλο σύζυγο.

Συνοπτικά, πλην των περιπτώσεων που αφορούν ποινικά αδικήματα (περιλαμβανομένων επίσης, πέραν της καταδίκης για αδικήματα ιδιαίτερης σοβαρότητας, των περιπτώσεων αθώωσης λόγω ψυχικής διαταραχής, παραγραφής της αξιόποινης πράξης, έλλειψης αντικειμενικών προϋποθέσεων αξιόποινου στην περίπτωση αιμομιξίας), πιθανό λόγο διαζυγίου αποτελούν: ο δικαστικός χωρισμός· η ακύρωση του γάμου, η λύση του γάμου ή η σύναψη νέου γάμου του άλλου συζύγου στο εξωτερικό· ο λευκός γάμος· και η αλλαγή φύλου.

3 Ποιές είναι οι νομικές συνέπειες του διαζυγίου όσον αφορά:

3.1 τις προσωπικές σχέσεις των συζύγων (π.χ. επώνυμο);

Η απόφαση διαζυγίου συνεπάγεται τα ακόλουθα:

Κατά πρώτο λόγο, τη λύση του συζυγικού δεσμού, με αποτέλεσμα την αποκατάσταση του καθεστώτος αγαμίας των συζύγων, γεγονός που τους επιτρέπει να συνάψουν νέο γάμο.

Η σύζυγος χάνει το επίθετο του συζύγου αν, ενδεχομένως, το είχε προσθέσει στο δικό της ωστόσο, κατόπιν αίτησης, το δικαστήριο μπορεί να επιτρέψει στη σύζυγο να διατηρήσει το επίθετο του συζύγου προσθέτοντάς το στο δικό της, όταν καταδεικνύεται ότι συμβαδίζει με το συμφέρον της αιτούσας ή των παιδιών για λόγους που χρήζουν προστασίας.

Το διαζύγιο δεν καταργεί τη συγγένεια εξ αγχιστείας και ιδίως δεν καταργεί το κώλυμα γάμου που προβλέπεται για τους συγγενείς εξ αγχιστείας σε ευθεία γραμμή (άρθρο 87 παράγραφος 4 του αστικού κώδικα).

Οι αλλοδαποί σύζυγοι δεν χάνουν την ιθαγένεια που απέκτησαν λόγω του γάμου.

3.2 την κατανομή των περιουσιακών στοιχείων των συζύγων;

Με το διαζύγιο επέρχεται λήξη της κοινοκτημοσύνης που προβλέπεται από τον νόμο (comunione legale, η οποία περιλαμβάνει όλες τις αγορές που πραγματοποίησαν οι σύζυγοι από κοινού ή χωριστά κατά τη διάρκεια του

γάμου, εκτός από τα προσωπικά αντικείμενα που απαριθμούνται στο άρθρο 179 του αστικού κώδικα), καθώς και κάθε εμπιστεύματος που προοριζόταν για τις ανάγκες της οικογένειας (fondo patrimoniale). Ωστόσο, εφόσον υπάρχουν ανήλικα παιδιά, το εμπίστευμα συνεχίζει να υφίσταται έως την ενηλικίωση του μικρότερου παιδιού. Το διαζύγιο δεν παράγει αποτελέσματα ως προς τη συγκυριότητα που διέπεται από άλλες ρυθμίσεις [comunione ordinaria, παραδείγματος χάρη στην περίπτωση πραγμάτων που αποκτήθηκαν κατ' αναλογία πριν από τον γάμο ή και κατά τη διάρκεια αυτού, αλλά υπό το καθεστώς του διαχωρισμού των περιουσιακών στοιχείων (separazione dei beni)]: ο δεσμός ως προς την συγκυριότητα τέτοιου είδους μπορεί να λυθεί με αίτηση ενός εκ των συζύγων.

Στον γονέα ο οποίος κατοικεί με ανήλικό τέκνο μπορεί να χορηγηθεί το δικαίωμα να εξακολουθήσει να κατοικεί στην οικογενειακή εστία των πρώην συζύγων, εφόσον είναι προς το συμφέρον του παιδιού να συνεχίσει να διαμένει υπό την εν λόγω στέγη.

3.3 τα ανήλικα τέκνα των συζύγων;

Το δικαστήριο που εκδίδει το διαζύγιο αναθέτει επίσης την άσκηση της γονικής μέριμνας των ανήλικων παιδιών στους δύο γονείς από κοινού ή άσκηση της γονικής μέριμνας ανατίθεται αποκλειστικά στον έναν γονέα μόνο σε εξαιρετικές περιπτώσεις. Το δικαστήριο καθορίζει επίσης τις περιόδους διαμονής των παιδιών με τον γονέα που δεν διαμένει μ' αυτά· παρέχει οδηγίες σχετικά με τη διαχείριση της περιουσίας των παιδιών· και καθορίζει τη μηνιαία συνεισφορά για τη διατροφή των τέκνων που πρέπει να καταβάλλεται στον συγκατοικούντα γονέα.

3.4 την υποχρέωση καταβολής διατροφής στον άλλο σύζυγο;

Κατά την έκδοση του διαζυγίου, το δικαστήριο διατάσσει, κατόπιν αίτησης ενός από τους διαδίκους, την τακτική καταβολή διατροφής στον διάδικο που δεν μπορεί να εξασφαλίσει τη διατροφή του από τα εισοδήματά του ή από την περιουσία του για αντικειμενικούς λόγους. Η υποχρέωση καταβολής διατροφής παύει εάν ο δικαιούχος συνάψει νέο γάμο. Εφόσον συναινέσουν οι δύο σύζυγοι, μπορεί επίσης να προβλεφθεί εφάπαξ παροχή με τη μεταβίβαση δικαιωμάτων κυριότητας επί ακινήτου υπέρ του δικαιούχου (για περισσότερες λεπτομέρειες βλέπε «Αξιώσεις διατροφής - Ιταλία»).

Οι σύζυγοι που δεν καταβάλουν τη διατροφή σε περίπτωση δικαστικού χωρισμού ή μετά την έκδοση διαζυγίου διαπράττουν το αδίκημα της παραβίασης της υποχρέωσης οικογενειακής συνδρομής (άρθρο 570 του ποινικού κώδικα).

Άλλα αποτελέσματα: Διαζευγμένος σύζυγος που δικαιούται διατροφή, εφόσον δεν έχει ξαναπαντρευτεί, δικαιούται επίσης μέρος της αποζημίωσης που συνδέεται με τη λήξη εργασιακής σχέσης του άλλου συζύγου. Στην περίπτωση θανάτου του τέως συζύγου, ο επιζών πρώην σύζυγος δικαιούται σύνταξη επιζώντος ή μέρος της εν λόγω σύνταξης που θα μοιράζεται με τυχόν επιζώντα επόμενο σύζυγο, καθώς και μερίδιο στην κληρονομιά περιουσία, εφόσον βρίσκεται σε οικονομική ανάγκη. Ο νόμος προβλέπει εξάλλου τη δυνατότητα για τον δικαιούχο διατροφής σύζυγο να εγγράψει υποθήκη ή να προβεί σε κατάσχεση περιουσιακών στοιχείων του υπόχρεου σε καταβολή διατροφής συζύγου.

4 Τι σημαίνει στην πράξη ο νομικός όρος «δικαστικός χωρισμός»;

Δικαστικός χωρισμός σημαίνει ότι ο νόμος δεν απαιτεί πλέον τη συμβίωση των συζύγων. Ο εν τοις πράγμασι (de facto) χωρισμός δεν παράγει αποτελέσματα (εκτός από περιπτώσεις προγενέστερες του μεταρρυθμιστικού νόμου αριθ. 151 της 22ας Μαΐου 1975).

Ο δεσμός του γάμου δεν λύεται εξαιτίας του δικαστικού χωρισμού, αλλά εξασθενεί.

Ο δικαστικός χωρισμός μπορεί να διαταχθεί με δικαστική απόφαση ή να είναι συναινετικός.

Πηγές: οι ουσιαστικοί κανόνες περιέχονται στον αστικό κώδικα (άρθρα 150 επ.)· για κληρονομικά ζητήματα, βλέπε άρθρα 548 και 585.

5 Ποιες είναι οι προϋποθέσεις του δικαστικού χωρισμού;

Ο δικαστικός χωρισμός, δηλαδή ο χωρισμός βάσει απόφασης του δικαστηρίου, προϋποθέτει ότι στοιχειοθετείται ότι οι σύζυγοι δεν μπορούν πλέον να εξακολουθήσουν την κοινή τους συμβίωση.

Εφόσον πληρούται αυτή η προϋπόθεση, το δικαστήριο εκδίδει απόφαση δικαστικού χωρισμού, μετά από αίτηση ενός από τους συζύγους, ακόμα και αν ο άλλος σύζυγος δεν συμφωνεί.

Σε εξαιρετικές περιπτώσεις, το δικαστήριο μπορεί επίσης να αποφανθεί για το ποιος από τους δύο συζύγους είναι υπαίτιος για τον χωρισμό ή υπαιτιότητα έχει επιπτώσεις όσον αφορά την επιδίκαση διατροφής κατά τη διάρκεια του δικαστικού χωρισμού και μετά την έκδοση διαζυγίου, καθώς και όσον αφορά τα κληρονομικά δικαιώματα. Στη διαδικασία συμμετέχει ο εισαγγελέας.

Ο συναινετικός δικαστικός χωρισμός βασίζεται σε συμφωνία μεταξύ των συζύγων, αλλά παράγει αποτελέσματα μόνον εφόσον επικυρωθεί από το δικαστήριο, που είναι αρμόδιο να διασφαλίσει ότι η συμφωνία των συζύγων εξυπηρετεί τα συμφέροντα της οικογένειας. Ειδικότερα, εάν η συμφωνία σχετικά με την επιμέλεια και την καταβολή διατροφής των παιδιών δεν είναι προς το συμφέρον των παιδιών, το δικαστήριο καλεί εκ νέου τους συζύγους και υποδεικνύει τις απαιτούμενες αλλαγές. Όταν οι διάδικοι δεν συμμορφώνονται με τις εν λόγω υποδείξεις, το δικαστήριο μπορεί να αρνηθεί να εγκρίνει τον δικαστικό χωρισμό.

6 Ποιες είναι οι νομικές συνέπειες του δικαστικού χωρισμού;

Προσωπικές σχέσεις: με τον δικαστικό χωρισμό (που έχει διαταχθεί από το δικαστήριο ή είναι συναινετικός) εξαλείφεται η υποχρέωση για όλες τις μορφές συνδρομής που προβλέπονται στο πλαίσιο της συμβίωσης. Καταργείται επίσης το τεκμήριο πατρότητας. Η σύζυγος δεν χάνει το επώνυμο του συζύγου εάν το είχε προσθέσει στο δικό της, αλλά ο δικαστής μπορεί, κατόπιν αιτήσεως του συζύγου, να απαγορεύσει τη χρήση του, εφόσον μια τέτοια χρήση μπορεί να του προκαλέσει σοβαρή ζημιά. Ομοίως, το δικαστήριο μπορεί να επιτρέψει στη σύζυγο να μην χρησιμοποιεί το επώνυμο του συζύγου, εφόσον η χρήση αυτή είναι εις βάρος της.

Κυριότητα της κοινής περιουσίας: η κοινωνία επί της κοινής περιουσίας λύεται με την κήρυξη ενός εκ των συζύγων σε αφάνεια, με την ακύρωση, τη λύση ή την παύση των αστικών συνεπειών του γάμου, τον δικαστικό χωρισμό, τη δικαστική διανομή της περιουσίας, την αμοιβαία συμφωνηθείσα αλλαγή της συζυγικής σχέσης ή την κήρυξη ενός εκ των συζύγων σε πτώχευση.

Σε περίπτωση δικαστικού χωρισμού, η κοινωνία επί της κοινής περιουσίας λύεται όταν το δικαστήριο δώσει στους συζύγους την άδεια να ζουν χωριστά, ή από την ημερομηνία κατά την οποία υπογράφονται ενώπιον του προεδρεύοντα δικαστή τα πρακτικά του αμοιβαία συμφωνημένου δικαστικού χωρισμού των συζύγων, εφόσον έχουν εγκριθεί. Η διαταγή με την οποία δίνεται στους συζύγους η άδεια να ζουν χωριστά αποστέλλεται στο ληξιαρχείο ώστε να καταχωριστεί η λύση της κοινωνίας επί της κοινής περιουσίας.

Γονική μέριμνα: το δικαστήριο εγκρίνει τους κανόνες ως προς τον δικαστικό χωρισμό και την επιμέλεια των ανήλικων παιδιών και καθορίζει το ποσό της διατροφής που πρέπει να καταβάλλεται για το παιδί από τον γονέα που δεν διαμένει μαζί τους ή, στην εξαιρετική περίπτωση της αποκλειστικής επιμέλειας, από τον γονέα στον οποίο δεν έχει ανατεθεί η επιμέλεια. Κατά την απονομή του δικαιώματος διαμονής στην οικογενειακή κατοικία, δίνεται προτεραιότητα στον γονέα που ζει με το παιδί (για περισσότερες λεπτομέρειες, βλέπε «[Γονική μέριμνα – Ιταλία](#)»).

Υποχρέωση καταβολής διατροφής: μετά από αίτηση, το δικαστήριο χορηγεί στον σύζυγο που δεν ευθύνεται για τον χωρισμό δικαίωμα διατροφής από τον άλλο σύζυγο, εφόσον ο ίδιος δεν διαθέτει επαρκή ανεξάρτητα μέσα για την διαβίωσή του. Σύζυγος που βρίσκεται σε οικονομική δυσπραγία δικαιούται να λαμβάνει διατροφή, δηλαδή τακτικά καταβαλλόμενο ποσό που είναι απαραίτητο για τη διαβίωσή του, ακόμα και αν ο εν λόγω σύζυγος ευθύνεται για τον χωρισμό (για περισσότερες λεπτομέρειες βλ. «[Αξιώσεις διατροφής – Ιταλία](#)»).

Η αυτόματη τιμαριθμική αναπροσαρμογή του ύψους διατροφής προβλέπεται ρητά στην περίπτωση των διαζευγμένων ζευγαριών η νομολογία έχει επεκτείνει την υποχρέωση αυτή για ζευγάρια που έχουν χωρίσει με δικαστικό χωρισμό.

Τα μέτρα που προβλέπονται στη δικαστική απόφαση σχετικά με την επιμέλεια των παιδιών και τον υπολογισμό της διατροφής για σύζυγο και παιδιά μπορούν να τροποποιηθούν σε μεταγενέστερο στάδιο. Η μη καταβολή της διατροφής συνιστά ποινικό αδίκημα βάσει του άρθρου 570 του ποινικού κώδικα.

Δικαστικός χωρισμός χωρίς και με υπαιτιότητα: σε περίπτωση δικαστικού χωρισμού, ο εν διαστάσει σύζυγος που δεν ευθύνεται για τον χωρισμό εξακολουθεί να διατηρεί τα ίδια κληρονομικά δικαιώματα όπως οι σύζυγοι που δεν βρίσκονται σε διάσταση.

Ο υπαίτιος για τον χωρισμό σύζυγος δικαιούται διατροφή μόνο από την περιουσία του θανόντος συζύγου και μόνο εάν κατά τον χρόνο έναρξης της διαδικασίας κληρονομικής διαδοχής δικαιούνταν διατροφή από τον θανόντα σύζυγο (άρθρα 548 και 585 του αστικού κώδικα).

Λοιπά αποτελέσματα: στην περίπτωση μη συμμόρφωσης, η απόφαση δικαστικού χωρισμού αποτελεί τίτλο που παρέχει δικαίωμα για την εγγραφή υποθήκης· κατόπιν δε αιτήσεως του δικαιούχου, το δικαστήριο δύναται να διατάξει την κατάσχεση περιουσιακών στοιχείων του υπόχρεου συζύγου ή να εκδώσει απόφαση κατάσχεσης εισοδημάτων.

7 Τι σημαίνει στην πράξη η έννοια «ακύρωση του γάμου»;

Δυνάμει των άρθρων 117 επ. του αστικού κώδικα, ένας γάμος μπορεί να κηρυχθεί άκυρος ή ακυρώσιμος σε διάφορες περιπτώσεις. Το θέμα μπορεί να εξεταστεί καλύτερα στο πλαίσιο της ακυρότητας, με αναφορά των λόγων ακυρότητας και του εφαρμοστέου νομικού καθεστώτος σε κάθε περίπτωση.

Ο γάμος είναι άκυρος εάν βαρύνεται με οποιοδήποτε από τα ελαττώματα που προβλέπονται στη νομοθεσία, αλλά αυτά πρέπει να προβληθούν με την άσκηση αγωγής ενώπιον του δικαστηρίου.

Η αγωγή για την ακύρωση του γάμου δεν μεταβιβάζεται στους κληρονόμους, εκτός εάν ήδη εκκρεμεί η έκδοση της σχετικής απόφασης. Στη διαδικασία προβλέπεται η συμμετοχή του εισαγγελέα.

Πηγές: οι ουσιαστικοί κανόνες προβλέπονται στα άρθρα 117 έως 129α του αστικού κώδικα.

8 Ποιοι είναι οι λόγοι ακύρωσης του γάμου;

Οι λόγοι ακυρότητας του γάμου είναι οι ακόλουθοι (άρθρο 117 επ. του αστικού κώδικα):

1. ο ένας εκ των συζύγων είναι ακόμα παντρεμένος: η ακυρότητα είναι απόλυτη και απαράγραπτη η αίτηση μπορεί να υποβληθεί από τους συζύγους, τους άμεσους ανιόντες, τον εισαγγελέα ή οποιονδήποτε έχει έννομο συμφέρον
2. impedimentum criminis· ο γάμος συνάπτεται από δύο άτομα το ένα εκ των οποίων έχει καταδικαστεί για φόνο ή απόπειρα δολοφονίας κατά του συζύγου του άλλου η ακυρότητα είναι απόλυτη και ανεπανόρθωτη και μπορεί να προβληθεί από κάθε σύζυγο, από τον εισαγγελέα ή από οποιονδήποτε έχει έννομο συμφέρον
3. απαγόρευση λόγω πνευματικής αναπηρίας ενός των συζύγων: η απαγόρευση μπορεί να κηρυχθεί ακόμη και μετά τον γάμο, εφόσον πιστοποιηθεί η ύπαρξη της αναπηρίας κατά τη στιγμή του γάμου η αίτηση ακύρωσης μπορεί να υποβληθεί από τον κηδεμόνα, τον εισαγγελέα ή οποιονδήποτε έχει έννομο συμφέρον
4. ανικανότητα κατανόησης και εκδήλωσης βουλήσεως (φυσική ανικανότητα) ενός από τους συζύγους η αίτηση ακύρωσης μπορεί να υποβληθεί από έναν από τους συζύγους ο οποίος, παρότι δεν είναι υπό απαγόρευση, αποδεικνύει ότι συνήψε τον γάμο σε κατάσταση ανικανότητας κατανόησης και εκδήλωσης βούλησης. Η αίτηση δεν μπορεί να γίνει δεκτή εάν, αφού ανέκτησε τη διανοητική του ικανότητα, υπήρξε συμβίωση για διάστημα ενός έτους·
5. ένας από τους συζύγους ήταν ανήλικος η αίτηση ακύρωσης μπορεί να γίνει από τους συζύγους, από τον εισαγγελέα ή τους γονείς το δικαίωμα του ανήλικου να υποβάλει την αίτηση ακύρωσης παρέρχεται ένα έτος μετά την ενηλικίωσή του·
6. δεσμός συγγένειας εξ αίματος, εξ αγχιστείας, ή υιοθεσίας ή λόγω σχέσης καταγωγής τον συγκεκριμένο λόγο ακυρότητας του γάμου μπορούν να επικαλεστούν οι σύζυγοι, ο εισαγγελέας ή οποιοσδήποτε έχει έννομο συμφέρον, εκτός εάν παρέλθει διάστημα ενός έτους μετά τον γάμο και εάν υπήρχε δυνατότητα να δοθεί άδεια γάμου παρά τους δεσμούς συγγένειας
7. χρήση βίας, φόβος και πλάνη: συγκατάθεση που αποσπάστηκε με τη χρήση βίας ή συνεπεία εντονότατου φόβου οφειλόμενου σε παράγοντες οι οποίοι διαφεύγουν από τον έλεγχο του συζύγου πλάνη ως προς την ταυτότητα ή πλάνη σχετικά με την προσωπικότητα του άλλου συζύγου, όπως προβλέπονται στο άρθρο 122 του αστικού κώδικα. Η αίτηση ακύρωσης μπορεί να υποβληθεί από τον σύζυγο, η συγκατάθεση του οποίου επηρεάστηκε εξαιτίας κάποιου από τα προαναφερομένα ελαττώματα, εκτός εάν το ζευγάρι συνέχισε να συζεί

για διάστημα τουλάχιστον ενός έτους μετά την εξάλειψη της αιτίας της βίας ή του φόβου ή από την ημερομηνία που αποκαλύφθηκε το ελάττωμα

8. προσποίηση: η αίτηση ακύρωσης μπορεί να υποβληθεί από οποιονδήποτε από τους συζύγους στην περίπτωση που σύναψαν γάμο έχοντας συμφωνήσει να μην εκτελέσουν τις υποχρεώσεις ή να μην ασκήσουν τα δικαιώματα που απορρέουν από αυτόν. Η αίτηση ακύρωσης πρέπει να ασκηθεί εντός ενός έτους από τον γάμο· δεν μπορεί να υποβληθεί αν οι σύζυγοι έχουν συζητήσει ως παντρεμένο ζευγάρι μετά τον γάμο, ακόμα και για σύντομο χρονικό διάστημα.

9 Ποιες είναι οι νομικές συνέπειες της ακύρωσης ενός γάμου;

Εάν οι σύζυγοι ενήργησαν με καλή πίστη (δηλαδή εάν αγνοούσαν το ελάττωμα κατά τη στιγμή της τέλεσης του γάμου), ο γάμος θεωρείται έγκυρος έως την ακύρωση, η οποία παράγει αποτελέσματα μόνο για το μέλλον [η «αρχή του εικαζόμενου γάμου» (*matrimonio putativo*)]. Γάμος που έχει κηρυχθεί άκυρος έχει τα αποτελέσματα έγκυρου γάμου ως προς τα παιδιά, ακόμη και αν οι δύο σύζυγοι ενήργησαν κακόπιστα.

Επίσης, το δικαστήριο μπορεί να υποχρεώσει τον έναν από τους συζύγους να διενεργεί τακτικές καταβολές προς τον άλλο σύζυγο για διάστημα που δεν θα υπερβαίνει τα τρία έτη, εφόσον ο άλλος σύζυγος δεν έχει επαρκή μέσα διαβίωσης και δεν έχει ξαναπαντρευτεί.

Εάν ένας μόνον από τους συζύγους ενήργησε με καλή πίστη, τα αποτελέσματα του εικαζόμενου γάμου εφαρμόζονται στον εν λόγω σύζυγο και τυχόν παιδιά. Ο σύζυγος που ενήργησε κακόπιστα καλείται να καταβάλει εύλογη αποζημίωση που αντιστοιχεί σε διατροφή για διάστημα τριών ετών, καθώς και να καταβάλει περαιτέρω διατροφή, εφόσον δεν υπάρχουν άλλοι υπόχρεοι διατροφής.

10 Υπάρχουν εναλλακτικά εξωδικαστικά μέσα επίλυσης των θεμάτων που αφορούν ένα διαζύγιο, χωρίς προσφυγή στη δικαιοσύνη;

Με το νομοθετικό διάταγμα αριθ. 132 της 12ης Σεπτεμβρίου 2014, το οποίο μετατράπηκε στον νόμο αριθ. 162 της 10ης Νοεμβρίου 2014, η ιταλική κυβέρνηση πρόβλεψε δύο νέες εναλλακτικές διαδικασίες στις οποίες δεν εμπλέκονται τα δικαστήρια:

1) τα συμβαλλόμενα μέρη μπορούν να συνάψουν συμφωνία διαπραγμάτευσης (*convenzione di negoziazione assistita*) παρουσία δικηγόρου (με προηγούμενη άδεια του εισαγγελέα) και, ως εκ τούτου, να έχουν τη δυνατότητα να επιλύσουν τη διαφορά τους με φιλικό διακανονισμό, με τη βοήθεια δικηγόρων. Η δυνατότητα αυτή παρέχεται στους συζύγους που επιθυμούν να καταλήξουν σε αμοιβαία αποδεκτό χωρισμό, να καταστήσουν άκυρες τις αστικές συνέπειες του γάμου τους, να λύσουν τον γάμο τους ή να τροποποιήσουν τους όρους που διέπουν τον χωρισμό τους ή το διαζύγιό τους, ακόμη και αν έχουν ανήλικα παιδιά ή παιδιά που είναι ενήλικα αλλά έχουν σοβαρές αναπηρίες ή δεν είναι οικονομικά ανεξάρτητα. Με τον τρόπο αυτό, τα ζευγάρια μπορούν να αποτρέψουν την κίνηση δικαστικών διαδικασιών (άρθρα 2 και 6).

2) πρόσφατα παρασχέθηκε στους συζύγους που δεν έχουν ανήλικα παιδιά ή που έχουν ενήλικα παιδιά με σοβαρές αναπηρίες ή που δεν είναι οικονομικά ανεξάρτητα η δυνατότητα να καταλήξουν, ενώπιον ληξιαρχου, σε συμφωνία που επιβεβαιώνει τον δικαστικό τους χωρισμό ή τη λύση του γάμου τους ή την παύση των αστικών συνεπειών του γάμου τους, ή να τροποποιήσουν τους όρους που διέπουν τον χωρισμό ή το διαζύγιό τους (άρθρο 12).

11 Πού πρέπει να καταθέσω την αίτηση αγωγής διαζυγίου/δικαστικού χωρισμού/ακύρωσης γάμου; Ποιες είναι οι επίσημες διαδικασίες και ποια τα σχετικά έγγραφα που πρέπει να συνυποβάλλονται με την αγωγή;

Το όλο ζήτημα μεταρρυθμίστηκε με το άρθρο 3 παράγραφος 33 του νομοθετικού διατάγματος αριθ. 149 της 10ης Οκτωβρίου 2022, το οποίο εισήγαγε τον τίτλο IV-α (κανόνες για τις διαδικασίες που αφορούν πρόσωπα, ανηλίκους και οικογένειες) στον κώδικα πολιτικής δικονομίας.

Ως αποτέλεσμα των τροποποιήσεων αυτών, εισήχθη ένα νέο τμήμα II στο κεφάλαιο III του αστικού κώδικα, το

οποίο αφορά τις διαδικασίες χωρισμού, λύσης ή παύσης των αστικών συνεπειών του γάμου, τη λύση του συμφώνου συμβίωσης και τη ρύθμιση της άσκησης της γονικής μέριμνας, καθώς και τροποποιήσεις των σχετικών προϋποθέσεων.

Σύμφωνα με το άρθρο 473α παράγραφος 1 του κώδικα πολιτικής δικονομίας, εκτός εάν προβλέπεται διαφορετικά στον νόμο, η αίτηση αγωγής πρέπει να υποβάλλεται στο δικαστήριο για τα πρόσωπα, τους ανηλίκους και τις οικογένειες (Tribunale per le persone, per i minorenni e le famiglie), το οποίο αποφασίζει σε σύνθεση· ωστόσο, η υπόθεση μπορεί να εκδικαστεί και να εξεταστεί από εξουσιοδοτημένο μέλος της σύνθεσης. Κατά τόπον αρμόδιο δικαστήριο είναι το δικαστήριο του τόπου της συνήθους διαμονής του παιδιού, εάν πρόκειται κατά τη διαδικασία να ληφθούν μέτρα σχετικά με ανήλικο παιδί· σε όλες τις άλλες περιπτώσεις, εφαρμόζονται οι γενικοί κανόνες για την κατά τόπον αρμοδιότητα και, ως εκ τούτου, το κριτήριο είναι αυτό της κατοικίας του εναγομένου (άρθρο 473-α παράγραφος 11 του κώδικα πολιτικής δικονομίας). Εάν ο εναγόμενος δεν μπορεί να εντοπιστεί ή κατοικεί στο εξωτερικό, αρμόδιο είναι το δικαστήριο του τόπου κατοικίας του ενάγοντος ή, εάν ο ενάγων κατοικεί στο εξωτερικό, οποιοδήποτε δικαστήριο της Ιταλίας μπορεί να εκδικάσει την υπόθεση.

Η αίτηση αγωγής που κατατίθεται πρέπει να περιλαμβάνει:

α) το όνομα του δικαστηρίου προς το οποίο υποβάλλεται η αίτηση·

β) το όνομα, το επώνυμο, τον τόπο και την ημερομηνία γέννησης, την ιθαγένεια, τον τόπο κατοικίας ή διαμονής και τον αριθμό φορολογικού μητρώου του ενάγοντος και του εναγομένου, καθώς και των κοινών τέκνων των διαδίκων, εάν είναι ανήλικα ή τέκνα που είναι ενήλικα αλλά δεν είναι οικονομικά ανεξάρτητα ή έχουν σοβαρές αναπηρίες, καθώς και των άλλων προσώπων τα οποία αφορούν οι αιτήσεις ή οι διαδικασίες·

γ) το όνομα, το επώνυμο και τον αριθμό φορολογικού μητρώου του νόμιμου εκπροσώπου, καθώς και μνεία του πληρεξουσίου·

δ) το αντικείμενο της αίτησης αγωγής·

ε) σαφή και συνοπτική έκθεση των πραγματικών περιστατικών και των νομικών στοιχείων στα οποία στηρίζεται η αίτηση, μαζί με τα αιτήματά της·

στ) κατάλογο των αποδεικτικών στοιχείων που επικαλείται ο ενάγων και των εγγράφων που επισυνάπτει στη δικογραφία.

Η αίτηση πρέπει επίσης να αναφέρει την ύπαρξη άλλων διαδικασιών που αφορούν, εν όλω ή εν μέρει, την ίδια ή συναφείς αιτήσεις. Αντίγραφο των μέτρων, συμπεριλαμβανομένων των ασφαλιστικών μέτρων που έχουν ήδη ληφθεί στο πλαίσιο της εν λόγω διαδικασίας, πρέπει να επισυνάπτεται στην αίτηση.

Τα έγγραφα που αναφέρονται στο τρίτο εδάφιο του άρθρου 473-α παράγραφος 12 πρέπει πάντοτε να επισυνάπτονται στο δικόγραφο της αίτησης και στην αντίκρουση, και ιδίως:

α) φορολογικές δηλώσεις για τα τρία τελευταία έτη·

β) έγγραφα που αποδεικνύουν την κυριότητα εμπράγματων δικαιωμάτων επί καταχωρισμένης ακίνητης και κινητής περιουσίας, καθώς και μετοχών·

γ) τραπεζικές και οικονομικές καταστάσεις των τριών τελευταίων ετών.

Σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 473-α παράγραφος 49 του κώδικα πολιτικής δικονομίας, οι διάδικοι μπορούν επίσης να ζητήσουν τη λύση ή την παύση των αστικών συνεπειών του γάμου και συναφείς αξιώσεις στο δικόγραφο της αίτησης δικαστικού χωρισμού. Οι αιτήσεις που υποβάλλονται κατ' αυτόν τον τρόπο είναι παραδεκτές μετά τη λήξη της προβλεπόμενης προς τούτο προθεσμίας από τον νόμο και αόφτου η απόφαση για τον δικαστικό χωρισμό καταστεί τελεσίδικη.

Η αίτηση πρέπει να κατατίθεται στο αρμόδιο δικαστήριο μαζί με τα έγγραφα που αναφέρονται σε αυτήν.

Εντός τριών ημερών από την κατάθεση της αίτησης, ο πρόεδρος ορίζει τον εισηγητή που μπορεί να εξουσιοδοτηθεί να εκδικάσει τη δίκη και προγραμματίζει την ακρόαση για την πρώτη εμφάνιση των διαδίκων,

ορίζοντας την προθεσμία για την εμφάνιση του εναγομένου, η οποία πρέπει να λάβει χώρα τουλάχιστον 30 ημέρες πριν από την επ' ακροατηρίου συζήτηση. Ο πρόεδρος διορίζει ειδικό κηδεμόνα εάν ο εναγόμενος πάσχει από διανοητική ασθένεια ή είναι νομικά ανίκανος.

Το μέγιστο χρονικό διάστημα μεταξύ της ημερομηνίας κατάθεσης της αίτησης και της ακρόασης είναι 90 ημέρες.

Το άρθρο 473-α παράγραφος 51 ρυθμίζει τη διαδικασία επί των κοινών αιτήσεων που κατατίθενται από τους διαδίκους.

Η κοινή αίτηση σχετικά με τη διαδικασία που αναφέρεται στο άρθρο 473-α παράγραφος 47 πρέπει να κατατίθεται στο δικαστήριο του τόπου διαμονής ή κατοικίας ενός από τους διαδίκους. Η αίτηση πρέπει να υπογράφεται από τους διαδίκους και να περιλαμβάνει επίσης λεπτομέρειες σχετικά με το εισόδημα και τα περιουσιακά στοιχεία των τριών τελευταίων ετών και το κόστος που θα επιβαρύνει τους διαδίκους, καθώς και τους όρους που συνδέονται με τα τέκνα και τις οικονομικές σχέσεις τους. Με την αίτηση, οι διάδικοι μπορούν επίσης να ρυθμίζουν, εν όλω ή εν μέρει, τις περιουσιακές σχέσεις τους. Εάν επιθυμούν να κάνουν χρήση της δυνατότητας αντικατάστασης της ακρόασης από την κατάθεση γραπτών υπομνημάτων, πρέπει να το ζητήσουν στην αίτηση, δηλώνοντας ότι δεν επιθυμούν να έρθουν σε συμβιβασμό και καταθέτοντας τα έγγραφα που αναφέρονται στο τρίτο εδάφιο του άρθρου 473-bis παράγραφος 13. Μετά την κατάθεση, ο πρόεδρος προγραμματίζει την ακρόαση προκειμένου οι διάδικοι να εμφανιστούν ενώπιον του εισηγητή δικαστή και μεριμνά για την αποστολή των εγγράφων στον εισαγγελέα, ο οποίος γνωμοδοτεί το αργότερο τρεις ημέρες πριν από την ημερομηνία της ακροαματικής διαδικασίας. Κατά την επ' ακροατηρίου συζήτηση, ο δικαστής, αφού ακούσει τους διαδίκους και αφού λάβει γνώση της επιθυμίας τους να μην έρθουν σε συμβιβασμό, παραπέμπει την υπόθεση προς εκδίκαση. Ο δικαστής μπορεί πάντοτε να ζητήσει διευκρινίσεις, εάν είναι αναγκαίο, και να ζητήσει από τους διαδίκους να υποβάλουν τα έγγραφα που αναφέρονται στο τρίτο εδάφιο του άρθρου 473-α παράγραφος 12. Η σύνθεση εκδίδει διάταξη με την οποία εγκρίνει ή λαμβάνει γνώση των συμφωνιών μεταξύ των διαδίκων. Σε περίπτωση που οι συμφωνίες έρχονται σε σύγκρουση με τα συμφέροντα των τέκνων, καλεί τους διαδίκους, αναφέροντας τις τροποποιήσεις που πρέπει να εγκριθούν, και, σε περίπτωση ακατάλληλης λύσης, απορρίπτει την αίτηση ως έχει. Σε περίπτωση κοινής αίτησης για την τροποποίηση των όρων που σχετίζονται με την άσκηση της γονικής μέριμνας όσον αφορά τα τέκνα και με την οικονομική συνεισφορά προς αυτά ή τα μέρη, ο πρόεδρος ορίζει εισηγητή, ο οποίος, αφού λάβει τη γνώμη του εισαγγελέα, αναφέρει κεκλεισμένων των θυρών. Ο δικαστής διατάσσει την αυτοπρόσωπη εμφάνιση των διαδίκων όταν το ζητήσουν από κοινού ή εάν απαιτούνται διευκρινίσεις σχετικά με τους προτεινόμενους νέους όρους.

12 Μπορώ να τύχω νομικής συνδρομής για τα έξοδα της διαδικασίας;

Είναι δυνατόν να δοθεί δικαστική συνδρομή (*patrocinio a spese dello Stato*) και κατά συνέπεια να παρασχεθεί συνδρομή από δικηγόρο χωρίς να καταβληθεί η αμοιβή του και οι άλλες δικαστικές δαπάνες. Το ευεργέτημα της νομικής συνδρομής μπορεί επίσης να παρασχεθεί στους αλλοδαπούς που κατοικούν νομίμως στην Ιταλία. Οι προϋποθέσεις επιλεξιμότητας προβλέπονται στον νόμο αριθ. 217 της 30ής Ιουλίου 1990, καθώς και στο ενημερωτικό δελτίο σχετικά με τη νομική συνδρομή. Οι αιτήσεις νομικής συνδρομής πρέπει να υποβάλλονται στον αντίστοιχο δικηγορικό σύλλογο (*consiglio dell'ordine degli avvocati*) βλέπε τους σχετικούς ιστοτόπους των δικηγορικών συλλόγων (π.χ. δικηγορικός σύλλογος Ρώμης), καθώς και τον ιστοτόπο του Υπουργείου Δικαιοσύνης.

Πηγές: Νόμος αριθ. 217 της 30ής Ιουλίου 1990, όπως τροποποιήθηκε με τον νόμο αριθ. 134 της 29ης Μαρτίου 2001.

13 Υπάρχει δυνατότητα προσφυγής κατά απόφασης διαζυγίου/δικαστικού χωρισμού/ακύρωσης γάμου;

Υπάρχει δυνατότητα άσκησης ένδικου μέσου κατά αποφάσεων δικαστικού χωρισμού, διαζυγίου ή ακύρωσης γάμου. Η έφεση ασκείται με αίτηση, η οποία πρέπει να περιλαμβάνει τις πληροφορίες που προβλέπονται στο άρθρο 342 του κώδικα πολιτικής δικονομίας.

14 Τι πρέπει να κάνω για να επιτύχω αναγνώριση στο παρόν κράτος μέλος απόφασης διαζυγίου/δικαστικού χωρισμού/ακύρωσης γάμου η οποία έχει εκδοθεί από δικαστήριο άλλου κράτους μέλους;

Οι αποφάσεις που εκδόθηκαν σε ένα κράτος μέλος πριν από την 1η Αυγούστου 2022 εφαρμόζονται στα άλλα κράτη μέλη σύμφωνα με τους ενιαίους κανόνες αναγνώρισης που προβλέπονται στον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 2201/2003 (κανονισμός «Βρυξέλλες ΙΙα»). Οι αποφάσεις που εκδίδονται μετά την 1η Αυγούστου 2022 αναγνωρίζονται στα κράτη μέλη της ΕΕ δυνάμει του επακόλουθου κανονισμού (ΕΕ) 2019/1111, της 25ης Ιουνίου 2019, για τη διεθνή δικαιοδοσία και την αναγνώριση και εκτέλεση αποφάσεων σε γαμικές διαφορές και διαφορές γονικής μέριμνας, και για τη διεθνή απαγωγή παιδιών (στο εξής: κανονισμός Βρυξέλλες ΙΙβ).

Σύμφωνα με αμφότερου τους κανονισμούς, η αναγνώριση των αποφάσεων σε γαμικές διαφορές είναι αυτοδίκαιη. Οι αποφάσεις διαζυγίου, δικαστικού χωρισμού και ακύρωσης κατά των οποίων δεν είναι πλέον δυνατή η άσκηση έφεσης στο κράτος μέλος προέλευσης εφαρμόζονται μαζί με το σχετικό πιστοποιητικό, χωρίς να είναι αναγκαία η επικαιροποίηση των καταχωρίσεων στο ληξιαρχείο του κράτους μέλους προς το οποίο απευθύνεται η αίτηση. Οι εξωδικαστικές συμφωνίες σε γαμικές διαφορές (όπως οι συμφωνίες διαπραγμάτευσης που συνήφθησαν μετά το πέρας της διαδικασίας που προβλέπεται στο νομοθετικό διάταγμα αριθ. 132 της 12ης Σεπτεμβρίου 2014, το οποίο μετατράπηκε στον νόμο αριθ. 162 της 10ης Νοεμβρίου 2014) εφαρμόζονται επίσης εντός της ΕΕ υπό το πρίσμα του κανονισμού Βρυξέλλες ΙΙβ.

Κάθε ενδιαφερόμενος τρίτος μπορεί επίσης να υποβάλει αίτηση για τη χορήγηση δήλωσης ότι η απόφαση που εκδόθηκε από δικαστήριο της αλλοδαπής πρέπει ή δεν πρέπει να αναγνωριστεί· οι λόγοι άρνησης της αναγνώρισης προβλέπονται ρητώς και πλήρως στον εφαρμοστέο κανονισμό. Η σχετική διαδικασία, η οποία κινείται με τη μορφή αίτησης ενώπιον του δικαστηρίου (*ricorso*), πρέπει να κινηθεί ενώπιον του κατά τόπον αρμόδιου Εφετείου (*corte di appello*) στον τόπο εφαρμογής της απόφασης, όπως προβλέπεται από τις διατάξεις εσωτερικού δικαίου στην Ιταλία. Ο δικαστής αποφασίζει αμελλητί, με ή χωρίς κατ' αντιμωλία διαδικασία, και η απόφαση κοινοποιείται στον αιτούντα. Σύμφωνα με το άρθρο 30α του νομοθετικού διατάγματος αριθ. 150 της 1ης Σεπτεμβρίου 2011, όπως τροποποιήθηκε με το νομοθετικό διάταγμα αριθ. 149/2022, η διαδικασία διεξάγεται σε συμβούλιο, χωρίς τον αντίδικο.

15 Ποιο δικαστήριο είναι αρμόδιο για την προσβολή της αναγνώρισης απόφασης διαζυγίου/δικαστικού χωρισμού/ακύρωσης γάμου η οποία έχει εκδοθεί από δικαστήριο άλλου κράτους μέλους; Ποια διαδικασία ακολουθείται σε αυτή την περίπτωση;

Κατά απόφασης που εκδίδεται από συμβούλιο μπορεί να ασκηθεί έφεση εντός 60 ημερών από την επίδοση της διάταξης.

Κατά της απόφασης που εκδίδεται για την προσβολή της αναγνώρισης μπορεί να ασκηθεί εν συνεχεία ένδικο μέσο ενώπιον του Ανώτατου Ακυρωτικού Δικαστηρίου (βλέπε τα παραρτήματα του κανονισμού).

16 Ποιο δίκαιο εφαρμόζεται από το δικαστήριο στο πλαίσιο μιας διαδικασίας διαζυγίου μεταξύ συζύγων που δεν διαμένουν στο παρόν κράτος μέλος ή που έχουν διαφορετικές ιθαγένειες;

Η Ιταλία είναι συμβαλλόμενο μέρος στον κανονισμό (ΕΕ) αριθ. 1259/2010 για τη θέσπιση ενισχυμένης συνεργασίας στον τομέα του δικαίου που είναι εφαρμοστέο στο διαζύγιο και τον δικαστικό χωρισμό (κανονισμός «Ρώμη ΙΙΙ»). Το εφαρμοστέο δίκαιο στις διαδικασίες διαζυγίου και δικαστικού χωρισμού που αφορούν καταστάσεις που περιλαμβάνουν αλλοδαπά στοιχεία είναι εκείνο που επιλέγουν οι διάδικοι σύμφωνα με τις διατάξεις των άρθρων 5, 6 και 7 του κανονισμού και, ελλείψει επιλογής, εκείνο που καθορίζεται από τα συνδεδεμένα κριτήρια που προβλέπονται στο άρθρο 8. Εφαρμόζονται τα ενιαία όρια εφαρμογής του αλλοδαπού δικαίου που προβλέπει ο εν λόγω κανονισμός.

Το άρθρο 31 του νόμου αριθ. 218, της 31ης Μαΐου 1995, για τη μεταρρύθμιση του ιταλικού ιδιωτικού διεθνούς

δικαίου, όπως τροποποιήθηκε με το νομοθετικό διάταγμα αριθ. 149/2022 και εφαρμόζεται σε περίπτωση μη εφαρμογής του ενιαίου ευρωπαϊκού ιδιωτικού διεθνούς δικαίου, παραπέμπει επίσης πλήρως στους κανόνες του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1259/2010, διευκρινίζοντας ότι οι διάδικοι μπορούν να καθορίσουν το εφαρμοστέο δίκαιο με κοινή συμφωνία, η οποία εκφράζεται εγγράφως, κατά την έννοια του άρθρου 5 του εν λόγω διατάγματος, και ότι ο καθορισμός μπορεί επίσης να λάβει χώρα κατά τη διάρκεια της διαδικασίας, μέχρι την περάτωση της επ' ακροατηρίου συζήτησης για την πρώτη εμφάνιση των διαδίκων, ακόμα και με δήλωση των συζύγων που καταγράφεται στα πρακτικά, είτε αυτοπροσώπως είτε μέσω ειδικού νομικού εκπροσώπου.

Αυτή η ιστοσελίδα είναι μέρος του ιστότοπου [Η Ευρώπη σου](#).

Θα μας βοηθούσαν πολύ [τα σχόλιά σας](#) σχετικά με τη χρησιμότητα των παρεχόμενων πληροφοριών.

■ Τελευταία επικαιροποίηση: 10/12/2024

Την έκδοση αυτής της σελίδας στην εθνική γλώσσα διαχειρίζεται ο αντίστοιχος αρμόδιος επαφής του ΕΔΔ. Οι μεταφράσεις έχουν γίνει από την αρμόδια υπηρεσία της Ευρωπαϊκής Επιτροπής. Οι τυχόν αλλαγές που επιφέρει η αρμόδια εθνική αρχή στο πρωτότυπο ενδέχεται να μην έχουν περιληφθεί ακόμα στις μεταφράσεις. Η Επιτροπή και το Ευρωπαϊκό Δικαστικό Δίκτυο δεν αναλαμβάνουν καμία απολύτως ευθύνη όσον αφορά πληροφορίες ή δεδομένα που περιέχονται ή αναφέρονται στο παρόν έγγραφο. Βλ. την ανακοίνωση νομικού περιεχομένου για τους κανόνες πνευματικής ιδιοκτησίας που ισχύουν στο κράτος μέλος που είναι αρμόδιο για την παρούσα σελίδα